

Lairibaühendus: Plaani määratlus

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-plan-definition>)

Eduka piirkondliku lairibaühenduse arengu võti on poliitiliselt toetatud kava kohalikul, piirkondlikul või riiklikul tasandil, mis ühendab eesmärgid konkreetsete vajaduste ja sidusrühmadega.

Ühenduvus kui väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate võimaldaja - <https://youtu.be/m4tPI5YIKg>

Riiklikke ja piirkondlikke poliitikakujundajaid kutsutakse üles kavandama investeeringuid, et toetada regionaal- või maaelu arengu poliitika peamisi eesmärke. Seepärast tuleks lairibaühenduse kava poliitiliselt toetada ja see peaks olema kooskõlas regionaalpoliitika eesmärkidega.

Lairibaühenduse planeerimine hõlmab kaalutlusi jätkusuutliku majanduskasvu kohta eri sektorites (nt tervishoid, haridus ja haldus), võrdse juurdepääsu teenuseid, uuenduslikku arengut ja kodanike kasu digiteenustest. Lisaks mõjutab kiire ühenduvus ka muid poliitilisi tegevuskavasid, nt arukad linnad, telemeditsiin, haridus ja arukad energiavõrgud. Lairibaühenduse plaani koostamiseks peate kaaluma:

- piirkondliku sotsiaal-majandusliku arengu eesmärgid järgmise kahe aastakümne jooksul;
- kiire lairibaühenduse eeldatav panus nende eesmärkide saavutamisse;
- nõudlus kiirel ühenduvusel põhinevate digiteenuste järele;
- probleemid, mis tuleb lahendada lairibaühenduse kasutamise hõlbustamise eesmärgil;
- lairibaühenduse eelised kohalikele elanikele ja ühiskonnale laiemalt.

Toetus lairibaühenduse kava koostamisel - koondamine ja ühendamine teiste omavalitsuste ja piirkondadega

Lairibaühenduse arendamine nõuab üksikasjalikku tehnilist ja õiguslast oskusteavet, mida saab teha ainult suurte jõupingutustega üksikutes omavalitsustes ja piirkondades. Seega on väga oluline koondada üksikud huvid ja ületada väikesemahulised struktuurid. Lairibaühenduse planeerimisel ja kasutuselevõtul on seega otsustava tähtsusega koostöö kohalike omavalitsuste, piirkondade, maakonna ja riigipiire ületavate naabritega:

- saavutatakse mastaabisääst;
- lepinguline võim saadakse, kui te räägite ühel häälel ühtse kontaktpunktina;
- integreeritud infrastruktuur lihtsustab kiu väljarentimist (pikaajalisi pidevaid ühendusi saab pakkuda pigem lühikesi ühendusi ühendamata lõikude asemel), suurendades seeläbi tulupotentsiaali;
- saavutatakse kvaliteetne ja taskukohaste hindadega internet;
- teadmiste jagamine tehnoloogia ja õiguslike tingimuste valdkonnas;
- sünergia kasutamine planeerimisel, rahastamisel, kasutuselevõtul, rentimisel ja võrgu käitamisel;
- erapooletute ekspertide konsultatsioonitoe vastastikune kasutamine aitab kaasa projekti suuremahulisele edule.

Investeeringivajaduste väljaselgitamine

Teie lairibaühenduse kava peaks sisaldama teie piirkonna lairibaühenduse olukorra turu- ja taristuanalüüsi, et teha kindlaks sekkumisvaldkonnad ja teha kindlaks tõenäolised kulud. Põhiküsimused, mida tuleb käsitleda, on järgmised:

- territooriumi sotsiaal-majanduslike ja demograafiliste omaduste analüüs;
- avalikud teenused, mida osutatakse (ainult) internetis järgmise 5-15 aasta jooksul;
- lairibajuurdepääsu praegune katvus, kvaliteet ja hind;
- uue põlvkonna lairibavõrgu katvuse saavutamine piirkonnas, kui sekkumist ei toimu;
- konkurents lairibateenuste pärast piirkonnas;
- [riigi omandis oleva ja muu kommunaaltaristu kombinatsioon;](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/eu-rules-reduce-cost-high-speed-broadband-deployment)
- topograafilised eripärad, mis suurendavad kulusid või määravad kindlaks tehnoloogia, näiteks looduslikud kaitsealad või kesklinna väga tundlikud alad;
- kohalike kogukondade ja alt-üles algatuste roll investeeringutele kaasaaitamisel.

Eesmärkide määratlemine

Lairibaühenduse kavas tuleks määratleda konkreetsed eesmärgid lairibaühenduse katvuse ja parema elukvaliteedi saavutamiseks piirkonnas, näiteks:

- kiirele lairibaühendusele juurdepääsu omavate elanike/kodumajapidamiste osakaal 2025. ja 2030. aastal;
- nõutava infrastruktuuri kvaliteet järgmise 5-15 aasta jooksul;
- uue infrastruktuuri uuendatavus järgmise 10-20 aasta jooksul.

Sidusrühmade väljaselgitamine ja koostöö sisseseadmine

Lairibaühenduse kava, mis loob õiged tingimused ja stiimulid mitmele asjaomasele sidusrühmale projektis osalemiseks, suudab paremini võimendada piirkonna ressursse, pädevust ja varasid ning lõppkokkuvõttes on sellel paremad võimalused edu saavutamiseks.

Asjaomased sidusrühmad on järgmised:

- finants- ja institutsioonilised partnerid;
- võrguoperaatorid ja teenuseosutajad (huvitatud teenuste müümisest võrgu kaudu);
- kodanike ühendused, kohalikud ettevõtted, elamumajandusettevõtted;
- muud ettevõtjad, kes omavad taristut (eelkõige kiudoptilisi või viimase miili ühendusi lõppkasutajaga);
- muud telekommunikatsiooniettevõtjad, kes soovivad rentida pimekiudu, nt 4G/5G/6G operaatorid;
- kaabeltelevisiooni operaatorid, teenuseosutajad ja kõik teised operaatorid, kes vajavad tagasiremondi;
- telekommunikatsioonivälised ettevõtted, kes soovivad rentida pimekiudu oma vajadusteks;
- sidusrühmad, kes pakuvad sotsiaalset kasu kõrgetasemeliste sotsiaal-IKT teenuste kaudu ja näitavad ka uue lairibavõrgu suurimaid potentsiaalseid kliente (nt haiglad, koolid, eakate ja sotsiaalkorteritega tegelevad ettevõtted, politsei, julgeolek, sõjavägi, hädaabiteenused jne);
- sidusrühmad, kellel on otsene juurdepääs eraõiguslikele lõppkasutajatele (nt omandiline kuuluvus või ühendused);

- reguleerimise ja toetusega tegelevad institutsioonilised sidusrühmad (nt haldusametnikud, kohalikud omavalitsused, riiklikud ja ELi valitsused, riikide telekommunikatsiooni reguleerivad asutused, ELi reguleerivad asutused ja toetustega tegelevad asutused).

Võttes arvesse üldist sotsiaal-majanduslikku olukorda, lairibaühendust ja teie piirkonna poliitilist konteksti, peate tegema [neli peamist strateegilist valikut](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-planning) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-planning>): [infrastruktuur ja tehnoloogia](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-technology-overview) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-technology-overview>), [investeermismudel](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-investment-models) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-investment-models>), [ärimudel](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-basic-business-models) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-basic-business-models>) ja [rahastamine](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-main-financing-tools) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-main-financing-tools>). Viimane samm oleks töötada välja konkreetne [tegevuskava](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-action-plan) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/broadband-action-plan>).

Täpsemad üksikasjad ja näited on esitatud [lairibainvesteeringute juhendis](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/broadband-investment-guide) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/broadband-investment-guide>).

Follow the latest progress and learn more about getting involved.

• [@connectivityEU \(https://twitter.com/connectivityeu?lang=en\)](https://twitter.com/connectivityeu?lang=en)

Viimased uudised

PRESS RELEASE | 15 Mai 2023

[ELi-siseseid üleskutseid käsitlevad ELi eeskirjad kaitsevad kodanikke tõhusalt ülemääraste hindade eest \(https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/news/eu-rules-intra-eu-calls-effectively-protect-citizens-excessive-prices\)](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/news/eu-rules-intra-eu-calls-effectively-protect-citizens-excessive-prices)

Nii komisjoni hindamisaruanne kui ka Eurobaromeetri uuring taskukohase ELi-sisese teabevahetuse tagamise eeskirjade mõju kohta näitavad, et ELi eeskirjad on osutunud tõhusaks: alates 2019. aastast on eurooplastel madalam jaehind ühest liikmesriigist pärinevate ja teistes liikmesriikides lõppevate kõnede puhul.

PRESS RELEASE | 23 veebruar 2023

[Commission presents new initiatives with Gigabit Infrastructure Act Proposal](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-presents-new-initiatives-gigabit-infrastructure-act-proposal)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-presents-new-initiatives-gigabit-infrastructure-act-proposal>)

On 23 February, The Commission presented a set of actions aimed to make Gigabit connectivity available to all citizens and businesses across the EU by 2030.

PRESS RELEASE | 12 detsember 2022

[Komisjon võtab vastu läbivaadatud riigiabi eeskirjad lairibavõrkude jaoks](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/news/commission-adopts-revised-state-aid-rules-broadband-networks)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/news/commission-adopts-revised-state-aid-rules-broadband-networks>)

Euroopa Komisjon on vastu võtnud läbivaadatud teatise lairibavõrkudele antava riigiabi kohta. Läbivaadatud lairibasuurides on sätestatud eeskirjad, mille alusel komisjon hindab riigiabimeetmeid, millest liikmesriigid on teatanud, et toetada lairibavõrkude kasutuselevõttu ja kasutuselevõttu ELis.

PRESS RELEASE | 17 november 2022

[Komisjon väljendab heameelt poliitilise kokkuleppe üle käivitada liidu turvalise ühenduvuse programm IRIS²](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/news/commission-welcomes-political-agreement-launch-iris2-unions-secure-connectivity-programme)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/news/commission-welcomes-political-agreement-launch-iris2-unions-secure-connectivity-programme>)

Komisjon tervitas 17. novembril Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide vahel saavutatud poliitilist kokkulepet liidu turvalise ühenduvuse programmi 2023–2027 kohta, mille eelarve on 2,4 miljardit eurot.

[Sirvi Broadband](#)

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/related-content?topic=105>

Seotud sisu

Üldpilt

[Lairibaühenduse projekti kavandamine](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-planning)
(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-planning>)

Lairibaühenduse planeerimise seksioon aitab kohalikel omavalitsustel ja teistel üksustel kavandada edukaid lairibaühenduse arendamise projekte.

Vaata lisaks

[Lairibaühendus: Lairibaühenduse kasutuselevõttu rahastavad avaliku ja erasektori vahendid](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-public-and-private-funds-financing-broadband-deployments)
(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-public-and-private-funds-financing-broadband-deployments>)

Avaliku ja erasektori ning erasektori võrgustike rahastamiseks tehtavaid investeeringuid tehakse koostöös erasektori osalejatega, kes omavad olemasolevat taristut, ja riigiasutustega.

[Lairibaühendus: Kandjamudelid](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-carrier-models)
(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-carrier-models>)

Omavalitsused, munitsipaalettevõtted, ühissettevõtted ja eraettevõtted võivad osaleda lairibaühenduse arendamise ühes, kahes või kõigis kolmes etapis.

[Lairibaühendus: Väärtusahelas osalejad](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-actors-value-chain)
(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-actors-value-chain>)

Füüsilise infrastruktuuri pakkuja (PIP), võrgupakkuja (NP) ja teenuseosutaja (SP) põhirollle võivad võtta erinevad osalejad.

[Lairibaühendus: Juurdepääs infrastruktuurile ja teenustepõhine konkurents](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-access-infrastructure)
(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-access-infrastructure>)

Juurdepääs lairibataristule on võimalik infrastruktuuri ja rakenduste tasandil erinevate võrgusõlmede kaudu.

[Lairibaühendus: Tegevuskava](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-action-plan) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-action-plan>)

Tegevuskavas kirjeldatakse üksikasjalikult lairibaühenduse strateegia rakendamise seotud kulusid, sidusrühmi, tegevust, koordineerimist ja järelevalvet.

[Lairibaühendus: Tehnoloogia ülevaade](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-technology-overview)
(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-technology-overview>)

Ülevaade erinevatest traadiga, traadita ja tulevastest lairibatehnoloogiatest ning nende eeliste, puuduste ja jätkusuutlikkuse kirjeldus.

[Lairibaühendus: Põhilised ärimudelid](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-basic-business-models)
(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-basic-business-models>)

Õige ärimudeli valimine sõltub turuosaliste rollist lairibaühenduse väärtusahelas.

[Lairibaühendus: Investeerimismudelid](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-investment-models)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-investment-models>)

Investeerimismudelid pakuvad huvitavaid kaasamisvõimalusi piirkondliku lairibaühenduse arendamisega tegelevale avaliku sektori asutusele.

[Lairibaühendus: Peamised rahastamisvahendid](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-main-financing-tools)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-main-financing-tools>)

Kiire lairibaühenduse arendamise projektide peamised rahastamisvahendid on omavahendid, tulupõhine rahastamine, laenud, omakapital ja toetused.

[Lairibaühendus: Riigiabi](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-state-aid) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-state-aid>)

Riigiabi lairibaühendusele võib olla vajalik teatavates kohtades, kus turg ei paku vajalikke taristuinvesteeringuid.

[Lairibaühendus: Võrk ja topoloogia](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-network-and-topology)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-network-and-topology>)

Lairibavõrk koosneb geograafilistest osadest. Võrgu topoloogia kirjeldab, kuidas võrgu eri osad on ühendatud. Selgroo ja piirkonna võrgustike kõige olulisemad topoloogiad on puu topoloogiad, ringtopoloogiad ja võrgutopoloogiad. Esimesel miilil on kaks peamist peamist topoloogiat...

[Lairibaühendus: võrgukihid ja ärirollid](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-network-layers-and-business-roles)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-network-layers-and-business-roles>)

Selleks et mõista rolli, mida haldusasutused võivad võtta, on kasulik vaadelda lairibavõrgu erinevaid tasandeid ja peamisi ärirolle.

[Lairibaühendus: Infrastruktuuri valik](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-choice-infrastructure)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-choice-infrastructure>)

Lairibavõrgud vajavad erinevaid taristutüüpe, mis põhinevad erinevatel logistilistel, majanduslikel või demograafilistel tingimustel. Kasutage küsimusi, et aidata valida.

[Lairibaühendus: Tehnoloogia võrdlus](https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-technology-comparison)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/policies/broadband-technology-comparison>)

Lairibatehnoloogiate võrdlus toob esile iga lahenduse omadused ja aitab teha otsuseid eri piirkondade jaoks parima lahenduse kohta.

Source URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/policies/broadband-plan-definition>